

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, organizační a obsahové vymezení

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6 až 9. ročníku. V 6. až 9. ročníku dvě hodiny týdně. Zeměpis se zpravidla vyučuje v odborné učebně zeměpisu.

Vyučovací předmět Zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter. Navazuje na předměty Vlastivěda a Přírodověda na 1. stupni ZŠ a je jedním z předmětů oblasti Člověk a příroda. Umožňuje žákovi poznání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků, které umí ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezí nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to v souvislosti s řešením praktických problémů. Zeměpis obohacuje celkový rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém okolí, místní oblasti, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spolupodpovědnost za kvalitu života na Zemi i kvalitu vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Vzdělávání v předmětu zeměpisu směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznání různých států a regionů, způsobu života, krásy jejich přírody;
- získávání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v ČR, jejím postavení v Evropě a ve světě;
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti...;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracování informací;
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování;
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem (globus, mapy,...), s motivačními metodami (rozhovor, vyprávění,...)
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu,...)
- projekty
- praktická cvičení ve škole i v terénu

Předmět **Zeměpis** úzce souvisí s **ostatními předměty** vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- **Přírodopis**: rozšíření živočichů a rostlin, koloběh vody, biotopy, CHKO, národní parky,...
- **Chemie**: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, těžba nerostů, chemický průmysl,...
- **Fyzika**: Sluneční soustava, vesmír, doprava,...

Mezipředmětové vztahy jsou rozvíjeny i s předměty z ostatních vzdělávacích oblastí

- **Matematika**: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,...
- **Informatika**: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- **Dějepis**: kultura národů, historie států, námořní objevy,...
- **Pracovní výchova**: půda, sklizeň rostlin
- **Výtvarná výchova**: mapky, plány,...

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

VDO

- podporuje respektování zásad slušnosti, tolerance, odpovědnosti, dodržování principu demokracie v životě
- respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti (rasy, náboženství, jazyky,...)
- rozvíjí a podporuje komunikační, formulační schopnosti a dovednosti

OSV

- spoluvytváří dovednosti týkající se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti pro týmovou práci

EV

- podporuje poznávání životního prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jeho ohrožení (živelné pohromy, lidská činnost)
- přispívá k poznání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahů k prostředí v různých oblastech světa (světadíly a oceány, regiony světadíly)

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

Člověk a příroda - Zeměpis - 2. stupeň

- vede k vhodnému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví

MDV

- spoluvytváří předpoklady ke kritickému vnímání mediálních sdělení
- vede ke sledování zpravodajských relací, k zájmu o odbornou literaturu a časopisy
- rozvíjí dovednosti při práci s internetem
- vede ke kritickému přebírání všech získávaných informací

VMEGS

- vede k orientaci na mapě dnešního světa
- směřuje k orientaci pro chápání globalizačních a rozvojových procesů v současném světě
- seznamuje s příčinami a důsledky globálních problémů lidstva
- napomáhá vytvářet představy o organizaci humanitární pomoci a mezinárodní rozvojové spolupráce

MKV

- seznamuje s různými kulturami, s jejich tradicemi (spolupráce a tolerance)
- poskytuje základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v České republice a v Evropě (lidé na Zemi, rasy, náboženství, jazyky, světa díly, rasismus)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel rozvíjí u žáků uvedené kompetence následujícím způsobem:

Kompetence k učení

Při výuce vede žáky k(e):

- vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací
- využívání odborné terminologie
- nalézání souvislosti, důležitosti v získaných informacích
- využívání vlastních zkušeností z turistiky
- využívání zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

Při výuce vede žáky k(e):

- přátelské komunikaci mezi sebou, mezi žáky a učiteli a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- naslouchání a respektování názorů druhých
- interpretování nebo prezentování různých textů, obrazových materiálů, grafů apod. v písemné i mluvené podobě
- vhodné úrovni mluveného i písemného projevu
- správnému používání cizího jazyka
- vhodné kritice sebe i ostatních spolužáků
- přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- stručnému a přehlednému sdělování výsledků jejich prací

Kompetence k řešení problémů

Při výuce vede žáky k(e):

- praktickému a logickému řešení problému
- vyhledávání vzájemných souvislostí a zákonitostí
- vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů (internet, encyklopedie, časopisy atd.)
- využívání metod, při kterých sami přicházejí na řešení problémů
- samostatnému, tvořivému a logickému myšlení
- týmové spolupráci při řešení problémů

Kompetence sociální a personální

Při výuce vede žáky k(e):

- využívání skupinového vyučování
- utváření pocitů zodpovědnosti za své jednání
- ochotné pomoci a umění si o pomoc požádat
- dodržování pravidel slušného chování
- účasti na hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské

Při výuce vede žáky k(e):

- vzájemné pomoci spolužákům
- zodpovědnému chování v krizových situacích
- netoleranci agresivního, hrubého, vulgárního a nezdvořilého chování
- dodržování pravidel slušného chování

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

Kompetence pracovní

Při výuce vede žáky k(e):

- vyhledávání a využívání různých zdrojů informací
- dodržování svých závazků a povinností
- bezpečné práci v terénu
- bezpečnému chování v přírodě

Kompetence digitální

Při výuce vede žáky k(e):

- vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací
- nalézání souvislosti, důležitosti v získaných informacích
- vyhledávání vzájemných souvislostí a zákonitostí
- vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů (internet, encyklopedie, časopisy atd.)
- interpretování nebo prezentování různých textů, obrazových materiálů, grafů apod.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
- vyhledává informace z různých zdrojů dat: různé druhy textů, encyklopedie, slovníky, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata grafy, diagramy, statistické a další informační zdroje - dokáže zjištěné informace z různých zdrojů přiměřeně třídit, zobecňovat a výsledky interpretovat	Informační a dokumentační zdroje v geografii - statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; - základní informační geografická média a zdroje dat	Český jazyk – slohová výchova Informatika – vyhledávání informací Matematika – číslo a proměnná, zlomky OSV - rozvíjí základní dovednosti pro týmovou práci	
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Základy geografické kartografie a topografie Komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary - plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly Geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu - zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; - měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám;	Matematika – měřítko map a plánů	
- čte a přiměřeně interpretuje informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů	Aplikace kartografických a topografických znalostí - praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	Matematika – závislosti, vztahy a práce s daty	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety - zhodnotí důsledky pohybů Země na praktický život lidí a organismů	Planeta Země Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost - pohyby Země	Matematika – geometrie v rovině a v prostoru, úhel Fyzika – pohyb těles, síly Dějepis – starověké a	

	<ul style="list-style-type: none"> - střídání dne a noci - střídání ročních období - Měsíc – přirozená družice Země - oceány, kontinenty a světadílů - časová pásma na Zemi - pásmový čas, kalendář - datová hranice - smluvený čas 	<p>středověké představy o vesmíru a sluneční soustavě</p> <p>EV - podporuje poznávání životního prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, - rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>Krajinná sféra – přírodní sféra</p> <p>Litosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba zemského tělesa - vnitřní přírodní síly - zemětřesení a sopečná činnost - jak se mění povrch Země <p>Atmosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - podnebí a podnebné pásy - počasí - mechanismus větrů v atmosféře <p>Hydrosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - oběh vody na Zemi - oceány a moře - vodstvo na pevnině - ledovce <p>Pedosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Půdy <p>Biosféra a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy přírodních krajin na Zemi, rozmístění v závislosti na zeměpisné šířce (geografická přírodní pásma) - typy přírodních krajin na Zemi v závislosti na nadmořské výšce (výškové stupně) - vysoká pohoří 	<p>Fyzika – látky a tělesa, pohyb těles, síly, energie</p> <p>Chemie – částicové složení látek; směsi: vzduch, voda</p> <p>Přírodopis – neživá příroda, vznik a stavba Země, nerosty a horniny, vnější a vnitřní geologické procesy, vývoj zemské kůry; počasí a podnebí ve vztahu k životu, půdy, vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, základy ekologie: organismy a prostředí;</p> <p>praktické poznávání přírody</p> <p>Dějepis – vývoj mořeplavby – antika, Čína, zámořské plavby a objevy; průběžně napříč jednotlivými tématy: vliv lidských činností na krajinu a životní prostředí v dějinách</p> <p>EV - vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jeho ohrožení (živelné pohromy, lidská činnost)</p>	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p> <ul style="list-style-type: none"> - živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 		
REGIONY SVĚTA			
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivé světadílů a oceány 	<p>Rozloha a členitost světového oceánu</p> <ul style="list-style-type: none"> - přiměřená charakteristika - hospodářské využití oceánů - stav a problémy životního prostředí oceánů 	<p>Přírodopis – základy ekologie: organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>EV - přispívá k poznání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahů k prostředí v různých oblastech světa (světadílů a oceány, regiony světadílů)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti - porovnává a přiměřeně hodnotí potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou 	<p>Světadílů, oceány, makroregiony světa – vybrané světadílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - určující a porovnávací kritéria - jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 	<p>Dějepis – historické objevování kontinentů, čeští cestovatelé</p> <p>Přírodopis – základy ekologie: organismy a prostředí, ochrana životního prostředí</p> <p>Dějepis- počátky lidské společnosti; objevy a dobývání, kolonialismus</p> <p>VMEGS – Afrika, Austrálie a Oceánie a svět nás zajímá orientace na politické mapě</p>	

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

zásadních změn v nich		světa a Afriku, Austrálii a Oceánii; Objevujeme Afriku, Austrálii a Oceánii a svět VDO – respektování kulturních, etnických a dalších odlišností MKV – kulturní rozdíly, etnický původ	
-----------------------	--	---	--

7. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
REGIONY SVĚTA			
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách světadíly a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti - porovnává a přiměřeně hodnotí potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa – další světadíly mimo Evropu</p> <ul style="list-style-type: none"> - určující a porovnávací kritéria - jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 	<p>Přírodopis – základy ekologie: organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí, přeměna přírodních krajin a využívání přírodních zdrojů</p> <p>Dějepis – nejstarší civilizace, objevy a dobývání, zámožské objevy, modernizace společnosti, vznik USA</p> <p>Český jazyk – jazykové oblasti Ameriky</p> <p>VMEGS – Amerika, Asie a svět nás zajímá orientace na politické mapě světa a Ameriky;</p> <p>VDO – respektování kulturních, etnických a dalších odlišností</p> <p>MKV – kulturní rozdíly, etnický původ</p>	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla - pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	<p>Obyvatelstvo světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa - sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace 	<p>Dějepis- počátky lidské společnosti</p> <p>Informatika – vyhledávání aktuálních informací na počítačích, tabletech ...</p>	

8. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
REGIONY SVĚTA			
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách světadíly a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti 	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa - Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - určující a porovnávací kritéria - jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, 	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá orientace na politické mapě světa a Evropy; jsme Evropané, evropské regiony v globálních souvislostech hospodářského a politického vývoje, orientace na politické mapě světa</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>	

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

Člověk a příroda - Zeměpis - 2. stupeň

<p>a podobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává a přiměřeně hodnotí potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	náboženské oblasti, kulturní oblasti)	<p>EV – ochrana přírody a životního prostředí Přírodopis – základy ekologie, ochrana přírodního prostředí OSV – osobnostní rozvoj MKV – kulturní rozdíly, etnický původ Dějepis – kořeny evropské kultury: křesťanství, demokracie, věda, rozdělení a integrující se svět Občanská výchova – mezinárodní vztahy, globální svět: evropská integrace VDO – respektování kulturních, etnických a dalších odlišností</p>	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	<p>Světové hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - sektorová a odvětvová struktura - územní dělba práce - ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně 	<p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět: orientace v tematických mapách, grafech a ve statistických tabulkách světového hospodářství EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – stát a hospodářství: výroba a obchod, služby, principy tržního hospodářství; stát a právo; mezinárodní vztahy, globální svět.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 	<p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států - geopolitické procesy 	<p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět: porozumění historickým a politickým událostem, které ovlivňovaly vývoj světa, společenské mezníky a předpoklady rozvoje cestovního ruchu a ukazatele globalizace mezinárodního obchodu VDO – mezinárodní vztahy, globální svět Informatika – vyhledávání informací Občanská výchova – člověk ve společnosti: kulturní život, mezinárodní vztahy, globální svět EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, udržitelný rozvoj společnosti</p>	

9. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
ČESKÁ REPUBLIKA			
<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v Evropském a světovém kontextu 	<p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje - obyvatelstvo - základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, 	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě; objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, evropské krajiny</p>	

	<p>sídelní poměry</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství - transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu 	VDO – člověk ve společnosti, naše vlast	
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí a lokalizuje místní region - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 	<p>Místní region</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) 	<p>VMEGS - jsme Evropané: orientace na politické a obecně zeměpisné mapě Evropy a v atlasových tematických mapách České republiky</p> <p>Přírodopis – neživá příroda: nerosty a horniny, geologický vývoj a stavba území ČR</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>Regiony České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - územní jednotky státní správy a samosprávy - krajské členění - kraj místního regionu - přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	<p>EV – vztah člověka a prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech ČR</p> <p>Přírodopis – základy ekologie: ochrana přírody a životního prostředí, vlivy průmyslu a zemědělství na životní prostředí</p> <p>Fyzika – energie, pohyb těles</p> <p>CH – chemie a společnost: chemický průmysl v ČR, přínos chemie pro dopravu; bezpečnost práce: mimořádné havárie chemických provozů, úniky chemických látek</p> <p>Pracovní výchova – pěstivelské práce, chovatelství</p> <p>Občanská výchova – člověk ve společnosti: kulturní život; mezinárodní vztahy, globální svět: evropská integrace, mezinárodní spolupráce</p>	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>Ohniska neklidu současného světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlavní světová ohniska napětí ve světě 	<p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět: příčiny a důsledky politických, náboženských, hospodářských a kulturních rozporů</p> <p>Občanská výchova – projevy, klady, zápory, významné globální problémy, způsob jejich řešení</p> <p>MDV – lidské vztahy</p>	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin 	<p>Krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní a společenské prostředí - typy krajin 	<p>EV - podporuje poznávání životního prostředí</p> <p>EV - vede k uvědomování si podmínek života a možností jeho ohrožení (živelné pohromy, lidská činnost)</p> <p>EV - přispívá k poznání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahů k prostředí v různých</p>	

		oblastech světa (svěťadíly a oceány, regiony svěťadíľů)	
<ul style="list-style-type: none"> - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	Vztah příroda a společnost <ul style="list-style-type: none"> - udržitelný život a rozvoj - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, - chráněná území přírody - globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	EV - vede k vhodnému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 	Terénní geografická výuka Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny <ul style="list-style-type: none"> - geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště - určování hlavních a vedlejších světových stran - pohyb podle azimutu - odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů 	EV - vede k uvědomování si podmínek života a možností jeho ohrožení (živelné pohromy, lidská činnost) VDO - rozvíjí a podporuje komunikační, formulační schopnosti a dovednosti OSV - spoluvytváří dovednosti týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích OSV - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni OSV - rozvíjí základní dovednosti pro týmovou práci	Praktická topografie a orientace v terénu se prolíná všemi ročníky na švp, školních výletech a zeměpisných exkurzích.

 Poznámky: